



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi

LLO.410.020.02.2020

Rafał Przybył
Burmistrz Wieruszowa
ul. Rynek 1/7
98-400 Wieruszów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały Komisji Rozstrzygającej Najwyższej Izby
Kontroli z dnia 28 kwietnia 2021 r.

P/20/081 Realizacja programów rewitalizacyjnych i ich efekty

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski Wieruszów ¹ , 98-400 Wieruszów, ul. Rynek 1/7
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rafał Przybył, Burmistrz Wieruszowa ² , od 30 listopada 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja procesu rewitalizacji. 2. Efekty prowadzonej rewitalizacji.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2020 (III kwartał) z uwzględnieniem zdarzeń wcześniejszych i późniejszych o ile miały wpływ na działalność jednostki w kontrolowanym zakresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	Ryszard Lewiński, gł. specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/169/2020 z 30 września 2020 r.

(Dowód: akta kontroli str. 1-5)

¹ Dalej: *Urząd*.

² Dalej: *Burmistrz*.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200; dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Miasto Wieruszów wdrażało przyjęty do realizacji uchwałą Rady Miejskiej w Wieruszowie „Lokalny program rewitalizacji dla Gminy Wieruszów na lata 2017-2023” (dalej: *Program*). Podejmowane przez Burmistrza zadania związane z realizacją procesu rewitalizacji nie odpowiadały założeniom Programu w zakresie:

- braku określenia wartości bazowych dla ustalenia wartości faktycznie osiągniętych rezultatów realizacji poszczególnych projektów;
- prowadzenia monitoringu niezgodnie z formułą przewidzianą w *Programie* w związku z: brakiem określenia wartości wyjściowych dla wskaźników odnoszących się do celów rewitalizacji; niegromadzeniem i nieprzetwarzaniem zebranych danych, które byłyby ujęte w zestawie wskaźników; nieprowadzeniem monitoringu dla poszczególnych wskaźników;
- ograniczenia współpracy i dialogu pomiędzy różnymi grupami interesariuszy na etapie wdrażania i monitorowania Programu.

Ponadto NIK wskazuje, że w Programie w opisie czterech projektów nie określono wskaźników monitorujących stopień realizacji projektów, co uniemożliwiło dokonanie oceny stopnia zachodzących zmian w obszarze rewitalizacji, zgodnie z przyjętymi założeniami Programu.

Ustalono także, że dokonując zmiany terminu realizacji przedmiotu zamówienia zadania pn. „Budowa kompleksu sportowego przy ul. Sportowej w Wieruszowie”, nie wskazano w aneksach przyczyny i podstawy prawnej tego przesunięcia oraz że część projektów zawartych w *Programie* nie została uwzględniona w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja procesu rewitalizacji

Opis stanu faktycznego

1.1

*Program*⁶ został uchwalony przez Radę Miejską w Wieruszowie w dniu 16 listopada 2017 r. na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁷. W *Programie* wskazano, iż został on opracowany zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*⁸. Zarząd Województwa Łódzkiego⁹ pozytywnie zaopiniował *Program* w dniu 13 grudnia 2017 r. *Program* został opracowany przez zespół pracowników Urzędu powołany zarządzeniem¹⁰ Burmistrza Wieruszowa w sprawie powołania zespołu ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Wieruszów na lata 2017 – 2023.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Program dostępny jest na stronie internetowej:

https://prawomiejscowe.pl/UrządMiejskiwWieruszowie/document/457126/Uchwa%C5%82a-L_361_2017

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.

⁸ Wytyczne zostały wydane przez Ministra Rozwoju na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 2017).

⁹ Zarząd Województwa Łódzkiego jest Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego (IZ RPO WŁ).

¹⁰ Zarządzenie nr 1/2017 z 2 stycznia 2017 r.

(Dowód: akta kontroli str. 30-33, 60-64, 806-816)

Burmistrz Wieruszowa wyjaśnił, iż zespół ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Wieruszów zaproponował Burmistrzowi, po analizie dokumentów oraz rekomendacji Urzędu Marszałkowskiego, opracowanie Lokalnego programu rewitalizacji dla Gminy Wieruszów. Wskazał m.in., iż istotą prac zespołu było opracowanie programu rewitalizacji, natomiast kwestie formalne związane z nazwą zespołu zeszły na drugi plan i umknęły w nawale obowiązków.

(Dowód: akta kontroli str. 806-816)

Na opracowanie *Programu* Urząd otrzymał dotację w wysokości 71 202,64 zł z Województwa Łódzkiego reprezentowanego przez Marszałka i Wicemarszałka Województwa.

(Dowód: akta kontroli str. 343-351)

System wdrażania określony w *Programie*, polegał na powołaniu koordynatora ds. rewitalizacji i określeniu jego obowiązków oraz na powołaniu zespołu konsultacyjnego ds. rewitalizacji i wskazaniu zadań do realizacji przez ww. zespół.

(Dowód: akta kontroli str. 806-816)

Zadania związane z wdrażaniem i monitorowaniem *Programu*, Burmistrz w drodze zarządzenia¹¹ powierzył, z dniem 1 stycznia 2018 r., koordynatorowi ds. rewitalizacji. Pracownikiem, któremu powierzono funkcję koordynatora ds. rewitalizacji była Naczelnik wydziału promocji i rozwoju. Zadania koordynatora ds. rewitalizacji, polegały na: pozyskiwaniu i gromadzeniu danych dotyczących zdegradowanych obszarów w celu realizacji i aktualizacji *Programu*; wskazaniu potencjalnych zadań do realizacji przez podmioty zewnętrzne w ramach *Programu*; organizowaniu otwartych debat i konsultacji społecznych z mieszkańcami obszarów wyznaczonych do rewitalizacji; współpracy z właściwymi wydziałami, miejskimi jednostkami organizacyjnymi i z innymi podmiotami w zakresie realizacji projektów w ramach programów rewitalizacji; monitorowaniu zadań realizowanych przez gminę dla zdegradowanych obszarów miejskich ujętych w *Programie*; analizowaniu ankiet i badań sondażowych dotyczących przygotowania i realizacji *Programu*; propagowaniu wiedzy dotyczącej rewitalizacji poprzez organizowanie szkoleń, konferencji dotyczących *Programu*; redagowaniu materiałów informacyjnych o tematyce rewitalizacji. Zadania przypisane koordynatorowi ds. rewitalizacji zostały także określone w *Programie*, w części 8.1. „System realizacji programu”. W wykresie nr 18 zatytułowanym: „Schemat organizacyjny Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, z uwzględnieniem systemu wdrażania programu” zamieszczono informacje wskazujące na współpracę koordynatora ds. rewitalizacji z: Zespołem konsultacyjnym ds. rewitalizacji, mieszkańcami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi. Z *Programu* wynikało również, iż Koordynator ds. rewitalizacji był odpowiedzialny za pomiar rezultatów realizacji projektów.

(Dowód: akta kontroli str. 65, 806-816)

Burmistrz, zadania w zakresie realizacji *Programu* powierzył, w drodze zarządzenia¹², zespołowi konsultacyjnemu ds. rewitalizacji (dalej „zespół konsultacyjny”). Na członków zespołu konsultacyjnego powołano pracowników Urzędu. Do zadań zespołu konsultacyjnego należało: pozyskiwanie i gromadzenie danych dotyczących realizacji *Programu*; opiniowanie raportu z realizacji *Programu* opracowanego przez koordynatora ds. rewitalizacji; współpraca z gminnymi jednostkami organizacyjnymi i z innymi podmiotami w zakresie realizacji projektów w ramach *Programu*; analizowanie potrzeby aktualizacji *Programu*; opiniowanie

¹¹ Zarządzenie Burmistrza nr 196/2017 z 29 grudnia 2017 r. w sprawie powołania koordynatora ds. rewitalizacji.

¹² Zarządzenie Burmistrza nr 197/2017 z 29 grudnia 2017 r. w sprawie powołania Zespołu Konsultacyjnego ds. Rewitalizacji.

projektu zmian *Programu* opracowanego przez koordynatora ds. rewitalizacji. Koordynator ds. rewitalizacji został upoważniony do zwoływania posiedzeń zespołu konsultacyjnego, cyklicznie co najmniej raz na sześć miesięcy.

(Dowód: akta kontroli str. 66)

W *Programie* wskazano, iż w skład zespołu konsultacyjnego wchodzić będą: Burmistrz lub jego zastępcy, koordynator ds. rewitalizacji, przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Wieruszowie bądź jednostek organizacyjnych, przedstawiciel Rady Miejskiej, przedstawiciele: strony społecznej, zarządców nieruchomości, podmiotów gospodarczych. Do zadań zespołu konsultacyjnego należało: współpraca i dialog interesariuszy z organami miasta w procesie rewitalizacji; pełnienie funkcji opiniotwórczo-doradczej wobec Burmistrza w zakresie realizacji *Programu*; opiniowanie aktualności i stopnia realizacji *Programu* (zgodnie z systemem realizacji i monitoringu *Programu*); inicjowanie współpracy z potencjalnymi interesariuszami procesu rewitalizacji; opiniowanie zgłaszanych projektów rewitalizacji; pomoc w rozstrzygnięciu konfliktów występujących pomiędzy różnymi grupami interesariuszy procesu rewitalizacji; zaangażowanie w działalność informacyjno-edukacyjną wspierającą proces rewitalizacji oraz proces partycypacji społecznej.

(Dowód: akta kontroli str. 30-59)

Z powyższego wynika, iż skład zespołu konsultacyjnego oraz zakres jego obowiązków został, w zarządzeniu Burmistrza, określony inaczej niż to zostało zaprezentowane w *Programie*.

W regulaminach organizacyjnych obowiązujących w okresie od 1 stycznia 2017 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie uwzględniono/ nie określono, w sposób bezpośredni, zadań dotyczących wdrożenia, realizacji, monitorowania i ewaluacji *Programu*, i tym samym nie określono mechanizmów współpracy pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi Urzędu oraz Radą Gminy. System kontroli zarządczej wdrożony w Urzędzie odnosił się do jednostek organizacyjnych Gminy Wieruszów oraz Wydziałów Urzędu, jednak nie obejmował swym zakresem zespołu konsultacyjnego ds. rewitalizacji, Zespołu ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacyjnego dla Gminy Wieruszów na lata 2017-2023, koordynatora ds. rewitalizacji, działających w Urzędzie w trybie pracy funkcjonalnej tj. poza określoną w regulaminie organizacyjnym strukturą organizacyjną Urzędu.

(Dowód: akta kontroli str. 6-29, 67-78)

Członkowie Zespołu ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Wieruszów na lata 2017-2023 oraz członkowie zespołu konsultacyjnego ds. rewitalizacji nie uczestniczyli w kursach, szkoleniach. Naczelnik wydziału promocji i rozwoju, pełniąc funkcję koordynatora oświadczyła, iż uczestniczyła w spotkaniu informacyjnym dla dotacjobiorców w ramach konkursu dotacji na opracowanie albo aktualizację programów rewitalizacji przez gminy województwa łódzkiego w dniach 12 i 13 grudnia 2016 r. zorganizowanym przez Centrum Obsługi Przedsiębiorcy w Łodzi oraz w spotkaniu informacyjnym dla gmin województwa łódzkiego zainteresowanych konkursem dotacji na opracowanie lub aktualizację programów rewitalizacji, zorganizowanym 7 czerwca 2016 r. przez Instytut Europejski w Łodzi. W dokumentacji personalnej Naczelnika nie było dokumentów potwierdzających uczestnictwo w szkoleniach i kursach z zakresu rewitalizacji.

(Dowód: akta kontroli str. 166-167)

Burmistrz wyjaśnił, iż koordynator ds. rewitalizacji uczestniczyła w spotkaniach informacyjnych z zakresu rewitalizacji. Spotkania odbyły się w czerwcu 2016 r. oraz 12 i 13 grudnia 2016 r., a ich zakres obejmował następujące aspekty: *Rewitalizacja w perspektywie finansowej 2014-2020, Aspekty prawne rewitalizacji, zasady konkursu dotacji, informacja i promocja, Zamówienia publiczne*. Burmistrz wskazał,

iz spotkania realizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego dopuszczaly uczestnictwo tylko jednej osoby z samorządu. Szkolenia te, prowadzone przez ekspertów współpracujących z Departamentem Polityki Regionalnej, miały przygotować Gminy do opracowania programów rewitalizacji. Zakres szkoleń był na tyle wyczerpujący, iż nie zachodziła konieczność jego uzupełnienia przez dodatkowe szkolenia (na rynku dostępne były jedynie szkolenia płatne, uczestnictwo w takich szkoleniach nie było uzasadnione ekonomicznie). Jak wyjaśnił Burmistrz, po odbytych spotkaniach każdorazowo koordynator przekazywała zdobytą wiedzę i materiały w formie prezentacji pdf pozostałym członkom zespołu. Ponadto zespół analizował wskazane przez IZ RPO WŁ dobre praktyki w innych samorządach np. Rewitalizacja w Rawie Mazowieckiej.

(Dowód: akta kontroli str. 806-816)

1.2.

W *Programie* przewidziano, że skuteczny i efektywny udział różnych interesariuszy w procesie rewitalizacji, będzie wspierany poprzez działania władz samorządowych w zakresie komunikacji m.in. poprzez stronę internetową Urzędu – zakładka Moja Gmina/Rewitalizacja. Wskazano również, iż organizowane będą spotkania z partnerami, grupami beneficjentów oraz mieszkańcami z obszaru rewitalizacji, powołany zostanie zespół konsultacyjny ds. rewitalizacji. Zaplanowano, iż ww. zespół obejmował będzie Burmistrza lub jego zastępcę, koordynatora ds. rewitalizacji, przedstawicieli Urzędu bądź jednostek organizacyjnych, przedstawiciela Rady Miejskiej, przedstawicieli: strony społecznej, zarządców nieruchomości, podmiotów gospodarczych. Przedstawiciele strony społecznej, jak i podmiotów gospodarczych mieli zostać wybrani w drodze otwartej procedury.

W programie jako główne zadania Zespołu Konsultacyjnego ds. Rewitalizacji, określono działania zapewniające zachowanie zasady partycypacji społecznej różnych grup interesariuszy, i obejmowały one :

- współpracę i dialog interesariuszy z organami miasta w procesie rewitalizacji;
- inicjowanie współpracy z potencjalnymi interesariuszami procesu rewitalizacji;
- opiniowanie zgłaszanych projektów rewitalizacji;
- pomoc w rozstrzygnięciu konfliktów występujących pomiędzy różnymi grupami interesariuszy procesu rewitalizacji;
- zaangażowanie w działalność informacyjno-edukacyjną wspierającą proces rewitalizacji oraz proces partycypacji społecznej.

Dowód: akta kontroli str. 30-59)

Przed przyjęciem *Programu* przeprowadzono trzy konsultacje społeczne na podstawie zarządzeń Burmistrza. Konsultacje dotyczyły przeprowadzonej diagnozy obszaru rewitalizacji oraz zapisów projektu *Programu*.

(Dowód: akta kontroli str. 226-266)

W ramach partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitorowania *Programu* zrealizowano konsultacje społeczne w dniach od 8 do 18 lipca 2019 r. Celem tych konsultacji było uzyskanie opinii i uwag mieszkańców gminy Wieruszów dotyczących projektu uchwały Rady Miejskiej w Wieruszowie w sprawie zmiany Lokalnego Programu rewitalizacji dla Gminy Wieruszów na lata 2017-2023. Zmiana polegała na dodaniu do Programu zadania pn. *Budowa dwóch budynków mieszkalnych przy ul. Kępińskiej* i zdania pn. *Senior na dobrym szlaku*, wydłużeniu okresu realizacji projektów, które nie zostały zrealizowane w pierwotnie określonych terminach. W ramach konsultacji przeprowadzonych w formie badania ankietowego nie zostały zgłoszone żadne wnioski i uwagi.

(Dowód: akta kontroli str. 267-268)

W Programie wskazano, iż „zamierzeniem władz miasta jest kontynuacja i wzmacnianie zasady partnerstwa i partycypacji mieszkańców oraz interesariuszy na etapie wdrażania, monitorowania oraz oceny efektów LPRGW 2023. Szczególną rolę w tym procesie odgrywa Burmistrz oraz Koordynator ds. Rewitalizacji, jako osoby odpowiedzialne za prowadzenie skutecznego dialogu społecznego, w tym komunikację. W tym celu zostaną wykorzystane podstawowe narzędzia informacyjne: strona internetowa miasta, BIP, media lokalne (artykuły), portal społecznościowy, system komunikacji z mieszkańcami. Postępy w realizacji LPRGW 2023 oraz wyniki jego monitorowania będą również prezentowane i dyskutowane na posiedzeniach Zespołu Konsultacyjnego ds. Rewitalizacji, na sesjach Rady Miasta oraz spotkaniach Burmistrza z mieszkańcami Wieruszowa, w trakcie których ich uczestnicy będą mieli możliwość zgłaszania swoich uwag i opinii. Partnerstwo na etapie oceny efektów LPRGW 2023 prowadzone będzie w oparciu o przeprowadzony na koniec okresu realizacji tego programu, tj. w 2024 roku raport ewaluacji ex post oraz zaprezentowanie jego wyników Radzie Miasta oraz interesariuszom LPRGW 2023”.

(Dowód: akta kontroli str. 30-59)

1.3.

Gmina Wieruszów nie składała wniosków o dofinansowanie projektów zawartych w Programie w ramach Osi priorytetowej VI Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu, Działania VI.3 Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno-gospodarczego, Poddziałania VI.3.2 Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno-gospodarczego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, ponieważ termin złożenia wniosków do konkursu o dofinansowanie został ustalony na dzień 17 lutego 2017 r., tj. przed dniem, w którym Gmina Wieruszów sporządziła Program, a następną edycja konkursu nie została ogłoszona. Gmina w związku z planami złożenia wniosków o dofinansowanie w następnej edycji konkursu, zawarła w Programie informacje o finansowaniu projektów w ramach ww. RPO WŁ na lata 2014-2020. W Programie¹³ zawarto siedem podstawowych projektów, których łączna wartość wynosiła 38 956 239,50 zł. W Programie nie zaplanowano realizacji projektów uzupełniających. Wartość zrealizowanych projektów wg wyjaśnień przekazanych przez Urząd wynosiła 12 873 284,85 zł.

W programie przewidziano następujące projekty:

- *Rozwój kompetencji uczniów poprzez zwiększenie jakości oferty edukacyjnej szkół w Gminie Wieruszów.* Projekt zaplanowano do realizacji na obszarze rewitalizacji jak i poza nim, na lata 2017-2018. Planowana wartość projektu wynosiła 935 032,50 zł, a planowanymi źródła finansowania były: środki Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej: EFS) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 oraz krajowe środki publiczne w ramach budżetu Gminy Wieruszów. Projekt został zrealizowany w całości, zaś poniesione na ten cel wydatki wynosiły 748 026,00 zł, przy czym 93% wydatków sfinansowano z EFS, zaś w pozostałej części wydatki sfinansowano z budżetu Gminy Wieruszów. Umowę o dofinansowanie ww. projektu zawarto 30 grudnia 2016 r., tj. przed uchwaleniem Programu z dnia 16 listopada 2017 r., a realizację projektu rozpoczęto 1 września 2016 r.
- *Organizowanie społeczności lokalnej w Gminie Wieruszów.* Projekt zaplanowano do realizacji na obszarze rewitalizacji jak i poza nim na lata 2017-2022. Planowana wartość projektu wynosiła 600 000,00 zł, zaś planowanymi źródłami finansowania były: EFS w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020, krajowe środki publiczne w ramach budżetu Gminy Wieruszów oraz programy rządowe np. Senior+, Dostępność+. Projekt nie został sfinansowany ze środków zewnętrznych,

¹³ Przed zmianą dokonaną w sierpniu 2019 r.

nie prowadzono odrębnej ewidencji księgowej wydatków na jego realizację, ani w ramach ewidencji księgowej Urzędu, ani w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej (dalej: MGOPS), który współrealizował ten projekt. Wg wyjaśnień Burmistrza projekt został zrealizowany w ramach działalności MGOPS ,

- *Rewitalizacja centrum Wieruszowa i Marianka Park.* Projekt zaplanowano do realizacji na obszarze rewitalizacji jak i poza nim na lata 2017-2022. Planowana wartość projektu wynosiła 35 000 000,00 zł, zaś planowanymi źródłami finansowania były środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Rolnego (EFRR) w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020 oraz środki publiczne w ramach budżetu Gminy Wieruszów. Projekt jest w trakcie realizacji. Jego realizacja uzależniona była od uzyskania finansowania zewnętrznego. W *Programie* nakreślono ogólne cele do osiągnięcia, natomiast konkretne zadania w ramach projektu zostały ustalone z chwilą uzyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych.

Wg wyjaśnień Burmistrza, w ramach projektu zrealizowano zadania: „Budowa kompleksu sportowego przy ul. Sportowej” o wartości 11 173 555,85 zł – zadanie współfinansowane z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 3 079 100,00 zł; „Zagospodarowanie terenu Marianka Park w Wieruszowie” o wartości 300 000,00 zł - zadanie współfinansowane ze środków EFRR w wysokości 190 890,00 zł. W ramach projektu rozpoczęto realizację zadania: „Przebudowa dróg gminnych – ulice Zamkowa, Ciemna i Buźnicza w Wieruszowie”; „Przebudowa dróg gminnych – ulice Kilińskiego, Braci Polaków, Getta Wieruszowskiego w Wieruszowie. Na przebudowę dróg podpisano umowy¹⁴ o dofinansowanie zadania w ramach Funduszu Dróg Samorządowych o łącznej wartości 1 158 864,00 zł.

- *Ekologiczny Wieruszów.* Projekt zaplanowano do realizacji na obszarze rewitalizacji jak i poza nim na lata 2018-2019. Planowana wartość projektu wynosiła 50 000,00 zł, a planowane źródła finansowania to środki publiczne w ramach budżetu Gminy Wieruszów i w ramach budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego oraz inne krajowe środki publiczne np. WFOŚiGW w Łodzi. Na realizację ww. zadania nie uzyskano dofinansowania. Projekt nie został zrealizowany. Burmistrz wyjaśnił, iż *Program* obowiązuje do 2023 r. i być może jeszcze uda się złożyć wnioski w zakładanym kształcie, działania w ramach realizacji projektu polegały na określeniu założeń do projektu planowanego w ramach wsparcia WFOŚiGW oraz ze względu na ograniczone możliwości finansowe. Bez dofinansowania Gmina nie podjęła się realizacji projektu.

- *Powrót do aktywności.* Projekt zaplanowano do realizacji na obszarze rewitalizacji na lata 2018-2019. Planowana wartość projektu wynosiła 224 907 zł, a planowane źródła finansowania to środki publiczne w ramach budżetu Gminy Wieruszów oraz EFS w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020 r. W raporcie z realizacji *Programu* za 2019 r. wskazano, iż zadanie zostało zrealizowane częściowo przez szereg projektów uzupełniających MGOPS. Burmistrz wyjaśnił, iż nie zrealizowano w całości zadania ze względu na brak możliwości pozyskania dodatkowych środków w formie dotacji. Jako zadania uzupełniające realizowane przez MGOPS Burmistrz wskazał: rozwój infrastruktury dla potrzeb podmiotów integracji społecznej (w MGOPS funkcjonuje Punkt Kuratorski); aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; rozwój usług medyczno-opiekuńczych dla osób zależnych lub niepełnosprawnych; zapewniono zrównoważony dostęp do informacji publicznej poprzez stronę internetową MGOPS dostosowaną do potrzeb również osób niepełnosprawnych.

¹⁴ Umowa nr 78/G/2020 z 25.05.2020 r., kwota dofinansowania 364 386,00 zł, termin realizacji: lata 2020-2022; umowa nr 64/G/2020 z 20.05.2020 r., kwota dofinansowania 794 478,00 zł, termin realizacji: lata 2020-2023.

Burmistrz wyjaśnił, iż projekt nie został zrealizowany, zatem wskaźniki rezultatu nie zostały osiągnięte. Przedłużono termin jego realizacji do 2023 r.

- *Wieruszowski Uniwersytet III wieku.* Projekt zaplanowano do realizacji na obszarze rewitalizacji na lata 2018-2019. Planowana wartość projektu wynosiła 70 000,00 zł, zaś planowanymi źródłami finansowania były środki publiczne w ramach budżetu Gminy Wieruszów oraz środki publiczne w ramach Rządowego Programu na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020. Projekt nie został dofinansowany z środków zewnętrznych. Wg wyjaśnień Burmistrza projekt został zrealizowany przez Wieruszowski Dom Kultury, przy czym nie wyodrębniono w ewidencji księgowej poniesionych wydatków na jego realizację, a poniesione wydatki wyniosły 43 000,00 zł. Burmistrz wyjaśnił, iż „wszystkie zakładane zadania zostały zrealizowane. Nie zrezygnowano z żadnych zadań. Oszczędności w wydatkowaniu środków osiągnęte na etapie realizacji wynikają z prowadzonych procedur wyboru wykonawców, stosowania racjonalności w wydatkowaniu środków i nie oznaczają niewykonania poszczególnych zadań”.

- *Ograniczanie niskiej emisji w Gminie Wieruszów.* Projekt zaplanowano do realizacji na obszarze rewitalizacji na lata 2017-2018. Planowana wartość projektu wynosiła 2 076 300,00 zł, a planowanymi źródłami finansowania były środki publiczne w ramach budżetu Gminy Wieruszów, środki publiczne pochodzące z WFOŚiGW w Łodzi oraz środki prywatne mieszkańców. Projekt został zrealizowany i sfinansowany w wysokości 608 703,00 zł, ze środków WFOŚiGW w Łodzi w ramach programu „Ograniczania Niskiej Emisji”. W ramach projektu zaplanowano likwidację 121 źródeł niskiej emisji i zainstalowanie 121 nowych źródeł ciepła (kotły gazowe – 29 szt., kotły węglowe 5 klasy – 70 szt., kotły na biomasę – 3 szt., węzeł ciepłowniczy – 19 szt.). Faktycznie jednak zlikwidowano i zainstalowano 67 źródeł ciepła (kotły gazowe – 35 szt., kotły węglowe 5 klasy – 17 szt., kotły na biomasę (pellet) – 13 szt., pompy ciepła – 2 szt.). Burmistrz wyjaśnił, iż na etapie wnioskowania o dofinansowanie z WFOŚiGW w Łodzi, udział w projekcie zadeklarowało 121 mieszkańców, jednak część z nich zrezygnowała z wystąpienia o dotację.

(Dowód: akta kontroli str. 168-191, 498-510, 817-921)

Realizację projektu *Rozwój kompetencji uczniów poprzez zwiększenie jakości oferty edukacyjnej szkół w Gminie Wieruszów*, zgodnie ze złożonym wnioskiem o dofinansowanie rozpoczęto przed zatwierdzeniem Programu, tj. w dniu 1 września 2016 r. W Programie czas realizacji tego projektu określono na lata 2017-2018. Z kolei, projektów: *Ekologiczny Wieruszów*, *Powrót do aktywności*, nie zrealizowano. Główną przyczyną niezrealizowania ww. projektów był brak środków finansowych.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

Projekty zawarte w Programie realizowane były bezpośrednio przez Gminę i w niektórych przypadkach przez jednostki organizacyjne realizujące jej zadania własne (MGOPS, Dom Kultury w Wieruszowie) oraz przez szkoły, dla których Gmina Wieruszów była organem prowadzącym.

(Dowód: akta kontroli str. 30-59, 817-921)

Żaden z projektów zawartych w Programie nie został sfinansowany ze środków RPO WŁ na lata 2014-2020. Gmina pozyskała środki finansowe na realizację projektów zawartych w Programie z:

- Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 364 386,00¹⁵ zł, w ramach zadania gminnego pn. „Przebudowa dróg gminnych – ulice Zamkowa, Ciemna

¹⁵ Umowa nr 78/G/2020 z 25.05.2020 r. zawarta z Skarbem Państwa reprezentowanym przez Wojewodę Łódzkiego.

- i Buźnicza w Wieruszowie". W Programie Gmina nie wykazała w sposób bezpośredni tego zadania w ramach projektu Rewitalizacja Centrum Wieruszowa i Marianka Park, do którego to zadanie zostało przypisane;
- Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 794 478,00¹⁶ zł, w ramach zadania gminnego pn. „Przebudowa dróg gminnych – ulice Zamkowa, Ciemna i Buźnicza w Wieruszowie”. W Programie Gmina nie wykazała w sposób bezpośredni tego zadania w ramach projektu Rewitalizacja Centrum Wieruszowa i Marianka Park, do którego to zadanie zostało przypisane;
 - Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 1 500 000,00¹⁷ zł, w ramach Programu Rozwoju Infrastruktury Lekkoatletycznej na budowę kompleksu lekkoatletycznego na terenie Gminnego Ośrodka Sportu i Turystyki w Wieruszowie – wariant 400 m certyfikowany. W Programie Gmina nie wykazała w sposób bezpośredni tego zadania w ramach projektu Rewitalizacja Centrum Wieruszowa i Marianka Park, do którego to zadanie zostało przypisane;
 - Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach pilotażowego programu modernizacji infrastruktury sportowej – Mały klub, w wysokości 1 579 100,00 zł¹⁸. Przedmiotem dofinansowania była Przebudowa zaplecza sportowego wraz z infrastrukturą Gminnego Ośrodka Sportu i Turystyki w Wieruszowie. W Programie Gmina nie wykazała w sposób bezpośredni tego zadania w ramach projektu Rewitalizacja Centrum Wieruszowa i Marianka Park, do którego to zadanie zostało przypisane;
 - środków EFS w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020 w wysokości 854 737,50 zł¹⁹, w ramach projektu „Rozwój kompetencji uczniów poprzez zwiększenie jakości oferty edukacyjnej szkół w Gminie Wieruszów”. Gmina ww. projekt wykazała w sposób bezpośredni w Programie;
 - ze środków z udziałem EFRR w ramach poddziałania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego programem w zakresie *Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej*. Środki z przyznanej pomocy zostały wykorzystane na realizację projektu pn. „Zagospodarowanie terenu Marianka Park w Wieruszowie”. Wysokość przyznanej pomocy wynosiła 190 890,00 zł.
- (Dowód: akta kontroli str. 357-510)

1.4.

W ramach kontroli wydatków Urzędu na realizacją projektów określonych w *Programie*, dokonano badania dwóch postępowań o udzielenie zamówienia publicznego dotyczących zadania pn. *Budowa kompleksu sportowego przy ul. Sportowej*, rozstrzygniętych w 2018 r.

W dniu 28 grudnia 2017 r. Burmistrz ogłosił rozpoczęcie postępowania o zamówienie publiczne w drodze przetargu nieograniczonego na Budowę kompleksu sportowego przy ulicy Sportowej w Wieruszowie. W Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia termin realizacji zamówienia ustalono na dzień 30 listopada 2019 r. W ramach ww. postępowania wpłynęły dwie oferty²⁰ o wartościach brutto 9 485 658,61 zł i 13 831 591,13 zł. W związku z tym, iż oferty

¹⁶ Umowa nr 64/G/2020 z 25.05.2020 r. zawarta z Skarbem Państwa reprezentowanym przez Wojewodę Łódzkiego.

¹⁷ Umowa nr 2017/0375/0618/Sub/A/DIS/LA ze Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Sportu i Turystyki.

¹⁸ Umowa nr 2017/0379/0618/Sub/A/DIS/MK z 15 listopada 2017 r. zawarta z e Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Sportu i Turystyki.

¹⁹ Umowa nr RPLD.11.01.02-10-B004/16-00 z 30 grudnia 2016 r. zawarta z Województwem Łódzkim reprezentowanym przez Wicemarszałka Województwa Łódzkiego i Członka Zarządu.

²⁰ Protokół z otwarcia ofert z dnia 31.01.2018 r. w postępowaniu przetargowym ZI.271.31.2017

przewyższały kwotę, jaką zamierzał Urząd przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, która wynosiła 7 281 000,00 zł, postępowanie to zostało unieważnione.

(Dowód: akta kontroli str. 599-603)

W dniu 13 lutego 2018 r. Burmistrz ponownie ogłosił rozpoczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w drodze przetargu nieograniczonego na ww. zadanie. Termin realizacji przedmiotu zamówienia ustalono na dzień 30 listopada 2019 r. W ramach tego postępowania, złożono jedną ofertę o wartości brutto 9 957 690,32 zł. Zaoferowana kwota była również wyższa od kwoty, którą Urząd zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, która wynosiła 7 281 000,00 zł. Urząd zaakceptował złożoną ofertę i w dniu 4 maja 2018 r. Gmina zawarła z wykonawcą umowę nr ZI.272.2.2018 na budowę kompleksu sportowego przy ul. Sportowej w Wieruszowie. Termin realizacji wskazanego zadania określono na 30 listopada 2019 r.

(Dowód: akta kontroli str. 684-694)

W związku z realizacją ww. umowy w dniu 11 sierpnia 2020 r. został sporządzony *Protokół ostatecznego odbioru robót budowlanych* w sprawie robót budowlanych dotyczących realizacji zadania Budowa kompleksu sportowego przy ul. Sportowej w Wieruszowie. W ww. protokole zawarto m.in. informację, iż roboty wykonano na podstawie umowy ZI.272.2.2018 z dnia 4 maja 2018 r. zmienionej aneksami nr 1/2019 z 1 lipca 2019 r., nr 2/2019 z 24 października 2019 r. i nr 3/2020 r. z 26 czerwca 2020 r., zaś wartość wykonanych robót wynosiła 10 620 618,04 zł brutto. Aneksy nr 2/2019 i 3/2020 dotyczyły przedłużenia terminu realizacji umowy, natomiast aneksu nr 1/2019 nie okazano do kontroli.

(Dowód: akta kontroli str. 511-539)

Wyjaśniając przyczyny braku aneksu nr 1/2019 Burmistrz podał, iż w protokole ostatecznego odbioru omyłkowo zapisano aneks nr 1/2019 z dnia 1 lipca 2019. Aneks nr 1/2019 z 19 lipca dotyczy umowy nr ZI.TJ.264/2019. Burmistrz wyjaśnił, iż: „do umowy ZI.272.2.2018 z dnia 4 maja 2018 r. wprowadzono trzykrotnie zmiany:

- pierwszą zmianę wprowadzono umową z dnia 12 kwietnia 2019 r., która określała zakres oraz wartość robót dodatkowych.
- drugą zmianę aneksem nr 2/2019, który wprowadził zmianę terminu realizacji umowy na dzień 30 czerwca 2020 r.,
- trzecią zmianę aneksem nr 3/2020, który wprowadził zmianę terminu realizacji umowy na dzień 30 lipca 2020 r.,

(Dowód: akta kontroli str. 928-1021)

NIK wskazuje, że wartość przedmiotu umowy nr ZI.272.2.2018 z dnia 4 maja 2018 r. została ostatecznie ustalona zgodnie z postanowieniami umowy – na podstawie „Protokołu ostatecznego odbioru robót budowlanych” – na kwotę o 662 927,73 zł wyższą niż wynikająca z pierwotnie ustalonej w umowie wartości kosztorysowej w wysokości 9 957 690,30 zł. Na wartość wykonanych robót budowlanych w związku z realizacją kompleksu sportowego składają się również roboty dodatkowe, które zostały wykonane na podstawie umowy z dnia 12 kwietnia 2019 r. na roboty dodatkowe o wartości 552 937,80 zł. Na jej podstawie zgodnie z § 17 ust. 11 i 12 umowy z dnia 4 maja 2018 r. oraz art. 144 ust. 6 pzp dokonano zmiany umowy.

(Dowód: akta kontroli str.498-587)

W *Programie* nie zaplanowano wydatków związanych z zarządzaniem *Programem*. Faktycznie jednak poniesiono wydatki związane z realizacją *Programu*, na dodatkowe wynagrodzenie dla pracownika Urzędu pełniącego funkcję Koordynatora ds. rewitalizacji w wysokości 1 450,00 zł w 2018 r. i 1 450,00 zł w 2019 r. Od lutego 2020 r. dodatkowe wynagrodzenie zostało uwzględnione w wynagrodzeniu podstawowym ww. pracownika Urzędu.

(Dowód: akta kontroli str. 112-122)

NIK nie stwierdziła, aby środki finansowe otrzymane przez Urząd i wydatkowane na realizację projektów zawartych w *Programie*, dokonano niezgodnie z zawartymi umowami przekazującymi te środki. Nie stwierdzono również nieprawidłowości w zakresie ujmowania tych środków w księgach rachunkowych Urzędu.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W regulaminach organizacyjnych, obowiązujących w Urzędzie^[1] w okresie o 1 stycznia 2017 r. do dnia zakończenia kontroli:
 - a) nie wyodrębniono stanowiska koordynatora ds. rewitalizacji, a także stanowisk członków zespołu konsultacyjnego, powołanego na mocy zarządzenia Burmistrza nr 197/2017 z 29 grudnia 2017 r. w sprawie powołania Zespołu Konsultacyjnego ds. Rewitalizacji, pomimo, iż utworzenie tych stanowisk zostało przewidziane w Programie uchwalonym przez Radę Miejską w Wieruszowie w dniu 16 listopada 2017 r. w części „System realizacji programu”. W wyniku powyższego Zespołowi Konsultacyjnemu ds. Rewitalizacji, w Regulaminie nie przypisano żadnych obowiązków w zakresie działań zapewniających zachowanie zasady partycypacji społecznej różnych grup interesariuszy, które określono w Programie;
 - b) żadnej z komórek organizacyjnych Urzędu nie przypisano wprost zadań dotyczących wdrożenia, realizacji, monitorowania i ewaluacji Programu, nie określono również mechanizmów współpracy pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi Urzędu oraz Radą Gminy.

(Dowód: akta kontroli str. 806-816)

Burmistrz wyjaśnił, iż niewyodrębnienie stanowiska koordynatora i zespołu konsultacyjnego w schemacie organizacyjnym Urzędu nie stanowi niespójności, gdyż ich pozycja/podległość w strukturze Urzędu i zadania do wykonania są jasno określone w uchwale o przyjęciu Lokalnego Programu Rewitalizacji i wydanych w celu wykonania uchwały Zarządzeniach Burmistrza o powołaniu koordynatora i zespołu konsultacyjnego.

2. Burmistrz na mocy Zarządzenia²¹, powołał do Zespołu Konsultacyjnego ds. Rewitalizacji wyłącznie pracowników Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, w sytuacji gdy, zgodnie z postanowieniami Programu Rewitalizacji, do ww. Zespołu winni zostać powołani m.in: przedstawiciel Rady Miejskiej, przedstawiciele: strony społecznej, zarządców nieruchomości, podmiotów gospodarczych. Ponadto, w ww. Zarządzeniu zakres zadań Zespołu został określony w sposób odmienny niż wynikało to z Programu. W Zarządzeniu nie ujęto zaplanowanych w *Programie* zadań dotyczących: współpracy i dialogu interesariuszy z organami miasta w procesie rewitalizacji; zaangażowania w działalność informacyjno-edukacyjną wspierającą proces rewitalizacji oraz proces partycypacji społecznej, inicjowania współpracy z potencjalnymi interesariuszami procesu rewitalizacji; pomocy w rozstrzyganiu konfliktów występujących pomiędzy różnymi grupami interesariuszy procesu rewitalizacji. W związku z powyższymi nie realizowano zadań związanych z partycypacją społeczną w takim zakresie w jakim zaplanowano w *Programie*.

(Dowód: akta kontroli str. 66, 30-59)

^[1] nadanych zarządzeniami Burmistrza z dnia 1 lutego 2017 r., i z 29 kwietnia 2019 r

²¹ Zarządzenie Burmistrza nr 197/2017 z 29 grudnia 2017 r. w sprawie powołania zespołu konsultacyjnego ds. rewitalizacji.

Burmistrz wskazał, iż zgodnie z treścią Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Wieruszów skład i zakres działania Zespołu konsultacyjnego ds. Rewitalizacji zostaną określone zarządzeniem Burmistrza Wieruszowa. Burmistrz wyjaśnił, iż obecny skład Zespołu pozwala na sprawne realizowanie funkcji Zespołu. Członkowie Zespołu mają bieżący kontakt z przedstawicielami Rady Miejskiej, przedstawicielami strony społecznej, przedstawicielami zarządców nieruchomości, przedstawicielami podmiotów gospodarczych.

(Dowód: akta kontroli str. 806-816)

NIK wskazuje, iż organy gminy mogą swobodnie, w ramach obowiązujących przepisów, realizować swoje zdania. Skoro jednak, w trakcie realizacji *Programu* uznano, iż skład Zespołu Konsultacyjnego oraz zadania ww. zespołu mają być inne, niż określone w *Programie*, należało dokonać zmiany zapisów *Programu*. W związku z niedokonaniem takiej zmiany i występującą rozbieżnością pomiędzy określonym w *Programie* składem zespołu i jego zadaniami, a składem zespołu faktycznie powołanego i jego zadaniami, NIK stwierdziła, iż działania podjęte przez Burmistrza w ww. zakresie były nierzetelne i przyczyniły się do tego, iż w zasadzie brak było partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitorowania *Programu*.

3. Burmistrz nie sprawował właściwego nadzoru nad prawidłową realizacją Lokalnego programu rewitalizacji dla Gminy Wieruszów, w wyniku czego systemem kontroli zarządczej nie objęto Zespołu konsultacyjnego ds. rewitalizacji, Zespołu ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacyjnego dla Gminy Wieruszów na lata 2017-2023, koordynatora ds. rewitalizacji, działających w Urzędzie w trybie pracy funkcjonalnej.

(Dowód: akta kontroli str. 67-78)

Burmistrz wyjaśnił, iż system kontroli zarządczej nie obejmuje swoim zakresem pracy zespołów i koordynatora ds. rewitalizacji, gdyż ich rolą było monitorowanie i koordynowanie realizacji *Programu*, a samą realizacją zajmowały się wydziały/jednostki organizacyjne, które są objęte systemem kontroli. Mając na względzie potrzebę realizacji różnych programów obowiązujących w gminie, wydziały planują cele i zadania, przeprowadzają analizę ryzyka i składają sprawozdania. Stąd wprowadzenie zespołu i koordynatora do systemu kontroli zarządczej stanowiłoby powielenie czynności wydziałów i dodatkowe obciążenie pracowników związane z opracowywaniem dokumentów.

(Dowód: akta kontroli str. 806-816)

NIK wskazuje, iż w związku z nieobjęciem kontrolą zarządczą zadań realizowanych przez ww. zespoły i zadań koordynatora ds. rewitalizacji m.in.:

- zespół powołany do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Wieruszów na lata 2017-2023 opracował Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Wieruszów na lata 2017-2023 zamiast Gminnego Programu Rewitalizacji;
- Zespół Konsultacyjny, pomimo obowiązku wynikającego z Zarządzenia Burmistrza²², nie pozyskiwał i nie gromadził danych dotyczących realizacji *Programu*;
- w raporcie z realizacji *Programu* za rok 2018 błędnie wskazano, iż projekt „Organizowanie społeczności lokalnej w Gminie Wieruszów” został zrealizowany, w sytuacji gdy w 2019 r. kontynuowano jego realizację;

²² Zarządzenie nr 197/2017 z 29 grudnia 2017 r. w sprawie powołania Zespołu Konsultacyjnego ds. Rewitalizacji.

- w Programie wskazano, iż projekt *Rozwój kompetencji uczniów poprzez zwiększenie jakości oferty edukacyjnej szkół w Gminie Wieruszów* będzie realizowany w latach 2017-2018, w sytuacji gdy rozpoczęcie realizacji projektu nastąpiło z dniem 1 września 2016 r.

(Dowód: akta kontroli str. 221-225, 806-921)

4. Burmistrz, w procesie wdrażania i monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nie zapewnił realizacji partycypacji społecznej, poprzez umożliwienie aktywnego udziału interesariuszy, w formule przewidzianej w Programie.

Burmistrz wyjaśnił, iż Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieruszów na lata 2017-2023 jest dokumentem otwartym, co oznacza że jego zawartość podlega systematycznej weryfikacji i aktualizacji zgodnie z potrzebami i zmianami identyfikowanymi w otoczeniu programu (zapis z programu). Potrzeby te identyfikowaliśmy na etapie tworzenia programu i wtedy też zarówno w informacjach na stronie internetowej, jak i podczas spotkań konsultacyjnych informowaliśmy (przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, osoby prywatne) o stałej możliwości zgłaszania propozycji zmian do programu. Zgłoszone propozycje zmian w LPR były poddane konsultacjom ale samej realizacji już nie konsultowaliśmy. Powyższe było efektem braku jakichkolwiek programów, w których potencjalni realizatorzy projektów mogliby aplikować o środki. Wywołało to rozczarowanie i zniechęcenie do dalszej współpracy przy monitorowaniu i aktualizacji LPR, co np. przedsiębiorcy przekazywali nam podczas organizowanych corocznie noworocznych spotkań z przedsiębiorcami; a organizacje pozarządowe podczas corocznie organizowanych spotkań dotyczących zlecenia zadań organizacjom. Dowodem braku zainteresowania realizacją LPR jest brak jakichkolwiek wniosków/uwag przy konsultacji zmian, podczas kiedy przy opracowaniu samego LPR wpływały uwagi na piśmie ale również mieliśmy sporo uwag i wniosków przekazywanych telefonicznie. Mając powyższe na uwadze nie widzieliśmy potrzeby angażowania pracowników do przeprowadzenia konsultacji realizacji LPR. W przypadku braku możliwości aplikowania o środki na wsparcie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obowiązki wynikające z uchwalenia LPR stały się dla gminy jedynie uciążliwością odbieraną przez wielu jako niepotrzebną nikomu stratę czasu i pieniędzy na wynagrodzenia pracowników. Stąd decyzja o ich wykonywaniu jedynie w zakresie niezbędnego minimum.

(Dowód: akta kontroli str. 928-1021)

NIK wskazuje, iż konsultacje to tylko jedna z form partycypacji społecznej. Mając na uwadze środowisko lokalne i przyjęte zasady, można dostosować różne skuteczne narzędzia i formy. W działalność tę powinien również zostać zaangażowany Zespół Konsultacyjny ds. Rewitalizacji.

5. Projekty ujęte w Programie: Rewitalizacja centrum Wieruszowa i Marianka Park, Organizowanie społeczności lokalnej w Gminie Wieruszów, Ekologiczny Wieruszów, Powrót do aktywności, Wieruszowski Uniwersytet III wieku; Ograniczanie niskiej emisji w Gminie Wieruszów nie zostały ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej (dalej: WPF).

(Dowód: akta kontroli str. 922-927)

Burmistrz wyjaśnił, iż zgodnie z art. 226 ustawy o finansach publicznych z dnia 17 sierpnia 2009 r. w WPF uwzględnia się przedsięwzięcia, w szczególności określone w ust. 1 tego artykułu. Do uchwały w sprawie WPF dołącza się załącznik, który określa odrębnie dla każdego przedsięwzięcia: jego nazwę i cel, jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynację

wykonania przedsięwzięcia, okres realizacji i łączne nakłady finansowe, limit wydatków w poszczególnych latach, limit zobowiązań. Oznacza to, że w WPF ujmowane są przedsięwzięcia, które mają już ustalone źródło finansowania i harmonogram realizacji. Inne potrzebne w gminie przedsięwzięcia ujęte w LPR pojawiły się w WPF, bądź dopiero się w niej pojawiają, po zapewnieniu środków na ich realizację. Wskazanie potrzebnych przedsięwzięć w LPR nie jest równoznaczne z zapewnieniem środków na ich realizację i z ich wykonaniem. W LPR zostały określone potrzeby, na które gmina nie posiadała wystarczających środków własnych. Jak wszystkie gminy w Polsce także Gmina Wieruszów część zamierzeń realizuje przy pomocy środków zewnętrznych z programów krajowych i UE. Z powodu braku środków finansowych niektórych ze wskazanych w LPR przedsięwzięć być może w ogóle nie da się zrealizować albo tylko w znikomej części. Nie oznacza to jednak, że nie powinny być ujęte w potrzebach rewitalizacyjnych.

(Dowód: akta kontroli str. 922-927)

NIK wskazuje, iż ww. projekty winny być ujęte z WPF z uwagi na fakt, iż projekty: Rewitalizacja centrum Wieruszowa i Marianka Park, Organizowanie społeczności lokalnej, Wieruszowski Uniwersytet III wieku i Ograniczenie niskiej emisji, zostały zrealizowane lub rozpoczęto ich realizację, zaś w przypadku dwóch projektów: Ekologiczny Wieruszów i Powrót do aktywności, w Programie określono ich harmonogramy i potencjalne źródła ich finansowania.

6. Termin realizacji zadania na Budowę kompleksu sportowego przy ulicy Sportowej w Wieruszowie, (umowa nr ZI.272.2.2018 z dnia 4 maja 2018 r.) został zmieniony na mocy aneksu nr 2/2019 z 30 listopada 2019 r. na dzień 30 czerwca 2020 r., aneksu nr 3/2020 na dzień 30 lipca 2020 r., przy czym w ww. aneksach nie wskazano przyczyny uzasadniającej dokonanie tych zmian, co uniemożliwia weryfikację skuteczności zmiany umowy w ww. zakresie.

(Dowód: akta kontroli str. 511-536, 928-1021)

Burmistrz wyjaśnił, iż zmiana terminu wykonania przedmiotu zamówienia była możliwa m.in. w przypadku konieczności wykonania prac dodatkowych, których nie można było przewidzieć na etapie składania oferty, jak również czasowego wstrzymania prac przez Zamawiającego i konieczność wykonania prac zamiennych w stosunku do dokumentacji projektowej. Zamawiający zlecił dodatkowe roboty zgodnie z umową z dnia 12 kwietnia 2019 r., co spowodowało wstrzymanie realizacji prac objętych przedmiotem zamówienia. Powyższe sytuacje wyczerpały przewidziane przez Zamawiającego przypadki zezwalające na zmianę terminu na dzień 30 czerwca 2020 r. Natomiast zmiana terminu umowy na dzień 30 lipca 2020 r. nastąpiła na wniosek Wykonawcy ze względu na pandemię COVID-19, która spowodowała wstrzymanie większości prac.

(Dowód: akta kontroli str. 928-1021)

NIK wskazuje, iż dokonywanie zmian w umowie powinno następować zgodnie z zapisami umowy i w związku z tym, aneksy zmieniające jej zapisy powinny zawierać podstawę prawną i ziszczenie się przesłanek określonych w umowie uzasadniające dokonanie tych zmian.

OCENA CZĄSTKOWA

Prowadzony przez Gminę proces rewitalizacji był niezgodny z przyjętymi w Programie założeniami. Skład Zespołu Konsultacyjnego ds. rewitalizacji – ograniczony tylko do pracowników Urzędu oraz zawężony zakres przypisanych zadań dla tego Zespołu był niezgodny z dyspozycją zapisów *Programu* w tym zakresie. W związku z powyższym w ograniczonym zakresie realizowano zadania

związane z partycypacją społeczną przewidziane w Programie, gdyż nie mógł ich wykonywać organ reprezentujący w procesie rewitalizacji jedynie interesy Urzędu. W tej sytuacji praktycznie jedyną formą partycypacji społecznej polegającej na angażowaniu, współpracy i dialogu pomiędzy różnymi grupami interesariuszy były przeprowadzane konsultacje społeczne w związku z aktualizacją Programu.

NIK wskazuje, iż realizacja poszczególnych projektów/zadań uzależniona była od uzyskania dofinansowania zewnętrznego. W przypadku nie uzyskania dofinansowania zewnętrznego takie zadanie nie było realizowane lub było realizowane tylko częściowo przez jednostkę budżetową Gminy, ale bez wyodrębnienia wydatków na realizację zadania w ewidencji księgowej jednostki budżetowej. Planowane wydatki sześciu projektów²³ nie zostały ujęte w WPF.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Efekty prowadzonej rewitalizacji

2.1.

W Programie wskazano m.in. że „System monitorowania będzie służył ocenie poziomu realizacji założonych celów rewitalizacji. Monitoring zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych oraz środowiskowych polegać będzie na zbieraniu i przetwarzaniu danych, które ujęte są w zestaw wskaźników. Dodatkowo, monitoring programu rewitalizacji zostanie zapewniony przez wyznaczenie wskaźników produktu i rezultatu dla każdego projektu rewitalizacyjnego. Koordynator ds. rewitalizacji co dwa lata będzie przygotowywać raport z monitoringu i realizacji programu rewitalizacji. Raport, po zaopiniowaniu przez Zespół Konsultacyjny będzie przedstawiany Burmistrzowi. Po akceptacji raportu, Burmistrz przedstawia go Radzie Miejskiej”.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Dla projektu *Rozwój kompetencji uczniów poprzez zwiększenie jakości oferty edukacyjnej szkół w Gminie Wieruszów* wskaźniki pomiaru stopnia zachodzących zmian nie były powiązane z oczekiwanymi rezultatami wynikającymi z realizacji projektu. Wskaźniki określono bowiem poprzez wskazanie liczby uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji (514 uczniów) oraz liczby szkół, które uczestniczyły w projekcie i uzyskały finansowe wsparcie²⁴, natomiast prognozowane rezultaty określono jako wzrost kompetencji kluczowych wśród młodzieży co najmniej o 80%, zwiększenie możliwości rozwoju zainteresowań uczniów co najmniej o 80%, wzrost atrakcyjności placówek edukacyjnych co najmniej o 80%; wzrost świadomości ekologicznej wśród uczniów co najmniej o 50%.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Burmistrz wyjaśnił, iż wskaźniki zostały określone na poziomie projektu i wskazane przez IZ, nie analizowaliśmy ich wzajemnych powiązań, ponieważ katalog wskaźników był zamknięty dla projektu.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

W Programie wskazano, iż sposób mierzenia rezultatów nastąpi: raz na kwartał poprzez sporządzenie sprawozdania opisowego z osiągniętych indywidualnych

²³ Projekty: Rewitalizacja centrum Wieruszowa i Marianka Park, Organizowanie społeczności lokalnej w Gminie Wieruszów, Ekologiczny Wieruszów, Powrót do aktywności, Wieruszowski Uniwersytet III wieku; Ograniczanie niskiej emisji w Gminie Wieruszów.

²⁴ Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie – 5; Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych -5; liczba szkół i placówek objętych wsparciem zlokalizowanych na obszarach wiejskich -3; liczba szkół, które wykorzystywały rozwiązania wypracowane z udziałem środków EFS w poprzednich perspektywach finansowych i komplementarne z rozwiązaniami z rozwiązaniami z obecnej perspektywy -5.

umiejętności w zakresie kompetencji kluczowych; analizy listy obecności, dzienników zajęć, deklaracji uczestnictwa, dokumentacji zdjęciowej, protokołów odbioru i fv zakupu wyposażenia. Odpowiedzialnym za analizę osiągnięcia wskaźnika rezultatu pomiar był koordynator ds. rewitalizacji.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Dla projektu *Organizowanie społeczności lokalnej w Gminie Wieruszów* nie określono wskaźników pomiaru, natomiast prognozowane rezultaty określono następująco: wzrost kompetencji społecznych, rodzicielskich i życiowych osób biorących udział w projekcie co najmniej o 60%; zwiększenie wiedzy dotyczącej rozwoju psychologicznego co najmniej o 60%; upowszechnienie modelu współpracy rodzin z problemami z rodzinami funkcjonującymi prawidłowo co najmniej o 60%; wzmocnienie więzi rodzinnych, a co za tym idzie poczucia bezpieczeństwa wśród dzieci co najmniej o 60%; nabycie przez uczestników umiejętności radzenia sobie z problemami co najmniej o 80%; wzrost umiejętności nazywania własnych odczuć i emocji co najmniej o 80%; wzrost umiejętności interpersonalnych co najmniej o 80%.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Burmistrz wyjaśnił, iż w związku z brakiem dofinansowania i realizacji zadania w mniejszym niż zakładano wymiarze – nie określono wskaźników projektowych. Planowaliśmy je ustalić po uzyskaniu dofinansowania, aby zapewnić spójność ze wskaźnikami programu, z którego otrzymalibyśmy wsparcie.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

Sposób mierzenia rezultatów dla ww. projektu określono następująco: raz na miesiąc sprawozdanie opisowe z osiągniętych indywidualnych umiejętności w zakresie kompetencji kluczowych; analiza dzienników zajęć, deklaracje uczestnictwa, dokumentacji zdjęciowej. Odpowiedzialnym za pomiar był koordynator ds. rewitalizacji.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Dla projektu *Ekologiczny Wieruszów* nie określono wskaźników pomiaru, natomiast prognozowane rezultaty określono następująco: Wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców co najmniej o 80%; Poprawa samoorganizacji i integracji dzieci i młodzieży co najmniej o 80%; Poprawa oferty kulturalno-rekreacyjnej dla mieszkańców co najmniej o 80%; Zwiększenie integracji mieszkańców co najmniej o 80%; Wzrost kreatywnego myślenia dzieci i młodzieży co najmniej o 80%; Poprawa oferty kulturalno-rozrywkowej w przestrzeniach publicznych co najmniej o 80%.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Burmistrz, poproszony m.in. o wyjaśnienie przyczyn nieokreślenia wskaźników pomiaru, wyjaśnił jedynie, iż projekt *Ekologiczny Wieruszów* nie został zrealizowany. Program obowiązuje do 2023 r., być może jeszcze uda się złożyć wnioszek w zakładanym kształcie.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

Sposób mierzenia rezultatów dla ww. projektu określono następująco: ankiety i wywiady wśród uczestników, testy wiedzy, dokumentacja zdjęciowa z przeprowadzonych zajęć i warsztatów oraz eventów, listy obecności podczas zajęć, deklaracje uczestników. Odpowiedzialnym za pomiar był koordynator.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Dla projektu *Wieruszowski Uniwersytet III wieku* nie określono wskaźników pomiaru, natomiast prognozowane rezultaty określono następująco: Wzrost liczby osób powyżej 60. roku życia biorących aktywny udział w życiu społecznym co najmniej o 50%; poprawa stanu zdrowia psycho-fizycznego wśród osób powyżej 60. roku życia co najmniej o 50%; poprawa samoorganizacji i integracji seniorów (kapitał

społeczny) co najmniej o 50%; poprawa oferty kulturalno-rekreacyjnej dla osób powyżej 60. roku życia co najmniej o 50%.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Burmistrz wyjaśnił, iż nie określono wskaźników realizacji tego projektu, ponieważ nie aplikowano do żadnej instytucji zewnętrznej o środki na jego realizację. Planowaliśmy je ustalić po uzyskaniu dofinansowania aby zapewnić spójność ze wskaźnikami programu, z którego otrzymalibyśmy wsparcie.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

Sposób mierzenia rezultatów dla ww. projektu określono następująco: ankiety i wywiady wśród uczestników, testy wiedzy, dokumentacja zdjęciowa, listy obecności, deklaracje uczestników. Odpowiedzialnym za pomiar był koordynator.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Dla projektu *Powrót do aktywności* nie określono wskaźników pomiaru, natomiast prognozowane rezultaty określono następująco: Wzrost kompetencji społecznych osób bezrobotnych co najmniej o 50%; Wzrost kompetencji rynku pracy (zawodowych) u osób bezrobotnych oraz uzyskanie przez nich zatrudnienia co najmniej o 50%; Zwiększenie udziału w życiu społecznym i chęci tworzenia więzi społecznych co najmniej o 50%; Wzrost motywacji do samorozwoju i dalszego doskonalenia umiejętności i kwalifikacji, przydatnych na rynku pracy co najmniej o 50%.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Sposób mierzenia rezultatów dla ww. projektu określono następująco: ankiety i wywiady wśród uczestników, testy wiedzy, dokumentacja zdjęciowa, listy obecności, deklaracje uczestników. Odpowiedzialnym za pomiar był koordynator.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Dla projektu *Rewitalizacja centrum Wieruszowa i Marianka Park* nie określono wskaźników pomiaru, natomiast prognozowane rezultaty określono następująco: integracja i spadek poziomu wykluczenia społecznego mieszkańców co najmniej o 60%; wzrost aktywności społecznej, w tym kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców co najmniej o 60%; poprawa jakości przestrzeni publicznej, w tym dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami co najmniej o 60%; wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego co najmniej o 80%; wzrost dostępu do obiektów użyteczności publicznej, dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego co najmniej o 80%; wzrost racjonalnego wykorzystania zasobów przyrodniczych i ochrona środowiska naturalnego co najmniej o 80%; zmniejszenie powierzchni zdegradowanej zabytkowej przestrzeni publicznej co najmniej o 50%.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Burmistrz wyjaśnił, iż nie określono wskaźników realizacji tego projektu, ponieważ nie aplikowano do żadnej instytucji zewnętrznej o środki na jego realizację. Planowaliśmy je ustalić po uzyskaniu dofinansowania aby zapewnić spójność ze wskaźnikami programu, z którego otrzymalibyśmy wsparcie.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

Sposób mierzenia rezultatów dla ww. projektu określono następująco: analiza osiągania rezultatów związanych z poprawą infrastruktury na podstawie dokumentacji odbioru wykonanych robót; analiza osiągnięcia rezultatów społecznych na podstawie ankiet, wywiadów z mieszkańcami – przeprowadzonymi przed realizacją działań – w trybie konsultacji społecznych oraz po realizacji działań. Monitorowanie rezultatów i produktów w cyklu rocznym na podstawie zdefiniowanego katalogu wskaźników dla poszczególnych projektów. W programie nie wskazano osoby odpowiedzialnej za pomiar wskaźników.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Dla projektu *Ograniczanie niskiej emisji w Gminie Wieruszów* nie zamieszczono w *Programie* wskaźników pomiaru, natomiast prognozowane rezultaty określono następująco: poprawa warunków mieszkaniowych wskutek wymiany infrastruktury grzewczej co najmniej o 50%; ochrona środowiska naturalnego, eliminacja źródeł niskiej emisji; przedsięwzięcie spowoduje wyeliminowanie ze spalania ok 382,50 Mg/rok węgla oraz redukcję o 70,33% zapotrzebowania na energię brutto; zwiększenie atrakcyjności Wieruszowa jako miejsca zamieszkania dla zróżnicowanych grup społecznych co najmniej o 10%. Dla tego projektu nie wskazano w sposób bezpośredni osoby odpowiedzialnej za pomiar wskaźnika rezultatu.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Burmistrz wyjaśnił, iż dla projektu wskaźniki zostały opracowane na etapie wnioskowania o dotacje do WFOŚiGW i uwidocznione w karcie planowanego efektu ekologicznego.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

W *Programie* dla ww. projektu wskazano, iż osiągnięcie wskaźników po zakończeniu realizacji projektu będzie mierzone zgodnie z kartą efektu ekologicznego na podstawie danych pozyskanych od mieszkańców. Obowiązek sporządzenia ww. karty wynikał z umowy na dofinansowanie ww. projektu i została ona sporządzona jednak ww. karta planowanego efektu ekologicznego nie została zamieszczona w *Programie*.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

W *Programie* wskazano, iż celem nadrzędnym jest ograniczenie skali występowania negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, gospodarczym, funkcjonalno-przestrzennym, technicznym i środowiskowym oraz określono cele strategiczne, dla których wskazano kierunki działań. Wskaźniki monitorowania obszaru rewitalizacji określono dla poszczególnych kierunków działań. Cele strategiczne to:

1. Poprawa jakości życia i wzmocnienie kapitału społecznego - kierunki działań:
 - integracja społeczna i ograniczenie wykluczenia społecznego; wskaźniki: liczba osób objętych wsparciem w ramach pomocy społecznej, liczba osób długotrwale bezrobotnych, liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które podniosły swoje kompetencje społeczne i zawodowe;
 - poprawa dostępu do wysokiej jakości usług społecznych (opieki zdrowotnej, edukacji, pomocy społecznej, kultury i administracji publicznej); wskaźniki: liczba osób objętych wsparciem w ramach pomocy społecznej, liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeniach publicznych;
 - wzmocnianie więzi społecznych, współpracy i zaufania; wskaźniki: liczba osób objętych wsparciem w ramach pomocy społecznej, liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które podniosły swoje kompetencje społeczne i zawodowe, liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeniach publicznych;
 - poprawa warunków mieszkaniowych; wskaźnik: liczba wspartych obiektów infrastruktury.
2. Wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznych oraz jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego – kierunki działań:
 - zapewnienie ładu przestrzennego oraz zmiana zagospodarowania i ożywienie przestrzeni publicznych; wskaźniki: liczba wspartych obiektów infrastruktury, powierzchnia terenów zielonych (parków, skwerów) objętych rekultywacją, liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeniach publicznych;
 - zachowanie, ochrona i promowanie dziedzictwa kulturowego oraz rozwój zasobów kultury; wskaźniki: liczba wspartych obiektów infrastruktury, liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeniach publicznych;

- wzmocnianie walorów przyrodniczych i kulturowych; wskaźniki: liczba wspartych obiektów infrastruktury, powierzchnia terenów zielonych (parków, skwerów) objętych rekultywacją,
 - wspieranie zasobooszczędnego gospodarowania oraz ochrona środowiska przyrodniczego; wskaźniki: powierzchnia terenów zielonych (parków, skwerów) objętych rekultywacją
3. Budowanie kapitału ludzkiego i tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego – kierunki działań:
- tworzenie warunków do rozwoju sektora MŚP, NGO i podmiotów ekonomii społecznej; wskaźniki: liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które podniosły swoje kompetencje społeczne i zawodowe,
 - tworzenie warunków do aktywizacji i zatrudnienia osób bezrobotnych, m.in. osób niepełnosprawnych i długotrwale bezrobotnych i osób młodych; wskaźniki: liczba osób objętych wsparciem w ramach pomocy społecznej, liczba osób długotrwale bezrobotnych, liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które podniosły swoje kompetencje społeczne i zawodowe;
 - wspieranie przedsiębiorczości, podnoszenia kompetencji oraz reintegracji zawodowej (m.in. mobilności przestrzennej i sektorowej); wskaźniki: liczba osób długotrwale bezrobotnych, liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które podniosły swoje kompetencje społeczne i zawodowe.

(Dowód: akta kontroli str. 30-33)

Zgodnie z zapisami Programu należało przygotować raport otwarcia wykorzystujący dane z roku 2016 do określenia sytuacji wyjściowej dla planowanych działań rewitalizacyjnych. Jednak raport taki nie został sporządzony.

(Dowód: akta kontroli str. 43-59)

2.2.

Zadania w zakresie monitoringu *Programu* powierzono koordynatorowi ds. rewitalizacji oraz Zespołowi Konsultacyjnemu ds. rewitalizacji m.in. w zakresie pozyskiwania i gromadzenia danych dotyczących realizacji Programu.

(Dowód: akta kontroli str. 66, 112-122)

Koordynator sporządził dwa raporty z realizacji Programu za rok 2018 i za rok 2019. W raportach nie zawarto informacji o poziomie osiągnięcia zaplanowanych wskaźników monitorowania obszaru rewitalizacji oraz rezultatów realizacji poszczególnych projektów.

(Dowód: akta kontroli str. 168-217)

Jak wynika z notatek Zespołu Konsultacyjnego, dane dotyczące realizacji Programu nie były pozyskiwane i gromadzone w formie określonej w Programie, przy czym w Programie nie zobowiązano ww. zespołu do gromadzenia i pozyskiwania danych dotyczących realizacji projektów określonych w Programie..

(Dowód: akta kontroli str. 221-225)

2.3.

Zarządzeniem Burmistrza nr 88/2019²⁵ wprowadzono regulamin aktualizacji *Programu*. Uchwałą Rady Miejskiej²⁶ dokonano zmiany w Programie poprzez dodanie dwóch projektów pn. Senior na dobrym szlaku i Budowa dwóch budynków mieszkalnych przy ul. Kępińskiej 51. Realizacji ww. projektów nie rozpoczęto

²⁵ Zarządzenie nr 88/2019 z 30 maja 2019 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wieruszów na lata 2017-2023, w przypadku złożenia propozycji nowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.

²⁶ Uchwała nr X/83/2019 z 13 sierpnia 2019 zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Wieruszów na lata 2017-2023.

w trakcie trwania kontroli. W przypadku dwóch projektów *Ekologiczny Wieruszów* i *Powrót do aktywności*, wydłużono terminy ich realizacji.

(Dowód: akta kontroli str. 43-59)

Burmistrz wyjaśnił, iż przyczyną dokonania zmian w Programie była reakcja na zmieniającą się sytuację. Zgodnie z zapisami *Programu* „Zmiany wynikające z otoczenia, a mogące wpływać na konieczność modyfikacji Programu mogą być skutkiem np. zmian w zewnętrznych przepisach prawnych mających istotny wpływ na wdrożenie programu. Pojawiła się możliwość pozyskania środków zewnętrznych w ramach Funduszu dopłat na realizację zadania „Budowa 2 budynków mieszkalnych przy ul. Kępińskie”. Propozycję zmian złożyło Przedsiębiorstwo Komunalne .

(Dowód: akta kontroli str. 806-816)

Przed dokonaniem zmian w *Programie* podjęto czynności mające na celu przeprowadzenie konsultacji społecznych. Jednak do ogłoszonych konsultacji nikt nie przystąpił.

(Dowód: akta kontroli str. 266-268)

Burmistrz wyjaśnił, iż zaktualizowany *Program* nie został przekazany do Urzędu Marszałkowskiego do zaopiniowania. Z uwagi na brak możliwości finansowania projektów z RPO WŁ na lata 2014-2020 nie było konieczności przeprowadzania akceptacji IZ. Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 nie obligują Gminy do takiego działania.

(Dowód: akta kontroli str. 806-816)

2.4.

W ramach realizacji projektu *Rozwój kompetencji uczniów poprzez zwiększenie jakości oferty edukacyjnej szkół w Gminie Wieruszów*, doposażono pracownie matematyczne, biologiczno-chemiczne i pracownie fizyczne pięciu szkół w Gminie Wieruszów. W realizowanych zajęciach: z zakresu kompetencji matematyczno-przyrodniczych - wzięło udział 370 uczniów; językowych – 194 uczniów. W kołach zainteresowań oraz warsztatach szybkiego uczenia się – 312 uczniów.

Burmistrz wyjaśnił, iż w wyniku realizacji ww. projektu uzyskano zaplanowane rezultaty, tj.:

- nastąpił wzrost kompetencji kluczowych wśród młodzieży co najmniej o 80%, który uzyskano przeprowadzając 4 096 godzin lekcyjnych, w których uczestniczyło 529 uczniów. W celu sprawdzenia osiągnięcia zakładanych wskaźników nauczyciele przeprowadzili w ramach zajęć testy sprawdzające nabytą wiedzę. Wyniki testów znajdują się w dziennikach poszczególnych grup realizujących zajęcia;
- zakładany wskaźnik możliwości rozwoju zainteresowań co najmniej o 80% został osiągnięty. Pomiar został dokonany przez szkoły na podstawie porównania liczby uczniów uczestniczących w konkursach i wycieczkach tematycznych w porównaniu do liczby uczniów uczestniczących w tych formach w latach wcześniejszych;
- z pomiaru dokonanego przez szkoły wynika, iż zakładany wskaźnik wzrostu atrakcyjności placówek oświatowych o co najmniej 80% został osiągnięty. Wzrost atrakcyjności placówek oświatowych uczestniczących w projekcie nastąpił poprzez doposażenie ich zarówno w pomoce dydaktyczne związane z realizacją poszczególnych zajęć, jak również poprzez zakup sprzętu komputerowego. Również na podniesienie atrakcyjności miała duży wpływ organizacja wycieczek szkolnych. Wzrost atrakcyjności został osiągnięty na podstawie zestawienia ilości pomocy dydaktycznych nabytych w trakcie realizacji projektu z ilością pomocy

dydaktycznych i sprzętu komputerowego znajdującego się na stanie placówki (w odniesieniu do konkretnych zajęć) przed rozpoczęciem realizacji projektu;

- wzrost świadomości ekologicznej uczniów o 50 % nastąpił poprzez udział w zajęciach kół zainteresowań, udział w konkursach o tematyce ekologicznej jak również udział w organizowanych wycieczkach, na których uczniowie poznawali znaczenie ekologii dla człowieka ale również nabytą wiedzę prezentowali na organizowanych konkursach o tematyce ekologicznej.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

W *Programie* nie przedstawiono wartości bazowych dla zaplanowanych procentowych wzrostów rezultatów realizacji ww. projektu, nie zostały również określone wskaźniki pomiaru: wzrostu możliwości rozwoju zainteresowań, wzrostu atrakcyjności placówek oświatowych, wzrostu świadomości ekologicznej nie zostały określone w *Programie*. Gmina nie dysponowała wynikami testów dotyczących kompetencji kluczowych wśród młodzieży, ponieważ wg wyjaśnień znajdują się one w dziennikach szkolnych. W wyniku nieokreślenia w *Programie* ww. wskaźników nie jest możliwe zweryfikowanie poziomu realizacji i osiągnięcia rezultatów realizacji projektu wg systemu pomiaru i monitoringu określonego w *Programie*.

W związku z powyższymi NIK stwierdza, iż weryfikacja osiągnięcia zaplanowanych rezultatów realizacji projektu wg systemu pomiaru i monitoringu określonego w *Programie* była niemożliwa.

Dla projektu *Organizowanie społeczności lokalnej w Gminie Wieruszów*, Burmistrz wyjaśnił, iż „projekt był planowany do realizacji w ramach EFS. Aplikowanie było nieskuteczne, dlatego też nie określono wskaźników stopnia ich realizacji. Dotychczas w ramach projektu gmina zakupiła nieruchomość przy ul. Kępińskiej 2a za kwotę 940 000,00 zł, jako bazę lokalową dla rozwoju usług społecznych. Projekt nie jest zakończony. W związku z brakiem możliwości finansowania ze środków zewnętrznych, MGOPS w 2018 r. realizował zadania, które wykraczały ponad działalność standardową²⁷. W wyniku tych działań uznano, że projekt jest realizowany (co prawda, nie w planowanych założeniach projektowych, tylko w ramach funkcjonowania MGOPS). Burmistrz wyjaśnił również, iż osiągnięto zaplanowane w *Programie* rezultaty w związku z realizacją ww. projektu:

- nastąpił wzrost kompetencji społecznych, rodzicielskich i życiowych osób biorących udział w projekcie co najmniej o 60%, który zmierzono na podstawie wywiadów z uczestnikami wsparcia;
- nastąpiło zwiększenie wiedzy dotyczącej rozwoju psychologicznego co najmniej o 60%, które zmierzono na podstawie wywiadów z uczestnikami wsparcia;
- nastąpiło upowszechnienie modelu współpracy rodzin z problemami z rodzinami funkcjonującymi prawidłowo co najmniej o 60%, które zmierzono na podstawie wywiadów z uczestnikami wsparcia;
- nastąpiło wzmocnienie więzi rodzinnych, a co za tym idzie poczucia bezpieczeństwa wśród dzieci co najmniej o 60%, które zmierzono na podstawie wywiadów z uczestnikami wsparcia;
- nastąpiło nabycie przez uczestników umiejętności radzenia sobie z problemami co najmniej o 80%, które zmierzono na podstawie wywiadów z uczestnikami wsparcia;
- nastąpił wzrost umiejętności nazywania własnych odczuć i emocji co najmniej o 80%, który zmierzono na podstawie wywiadów z uczestnikami wsparcia”.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

²⁷ Działania ponad standardowe obejmowały: spotkania sąsiedzkie łączące integrację z edukacją (profilaktyka uzależnień, pomoc psychologiczno-prawna, edukacja); utworzenie grupy wsparcia dla matek rodzin wielodzietnych (organizacja czasu wolnego dzieci); rozwój usług opiekuńczych na terenie Gminy Wieruszów; w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży z terenu gminy Wieruszów proponuje się udział w życiu społeczno – kulturalnym (całoroczne karnety na: lodowisko, kino, basen w okresie letnim)

W *Programie* nie przedstawiono wartości bazowych dla zaplanowanych procentowych wzrostów rezultatów realizacji projektu. W *Programie* nie określono również wskaźników pomiaru rezultatów, nie zaplanowano zakupu nieruchomości. W związku z powyższym brak jest możliwości zweryfikowania czy deklarowany w wyjaśnieniach rezultat został osiągnięty. Nie przedstawiono również żadnej dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie przedstawionych rezultatów.

W związku z powyższymi NIK stwierdziła, iż weryfikacja osiągnięcia zaplanowanych rezultatów realizacji projektu wg systemu pomiaru i monitoringu określonego w *Programie* była niemożliwa.

Dla projektu *Wieruszowski Uniwersytet III wieku*, w raporcie z realizacji Programu w roku 2018, wskazano, iż projekt został zrealizowany. Burmistrz wyjaśnił, iż:

- nastąpił wzrost liczby osób powyżej 60. roku życia biorących aktywny udział w życiu społecznym co najmniej o 50%, który określono na podstawie wywiadów z uczestnikami;
- nastąpiła poprawa stanu zdrowia psycho-fizycznego wśród osób powyżej 60. roku życia co najmniej o 50%, którą określono na podstawie wywiadów z uczestnikami;
- nastąpiła poprawa oferty kulturalno-rekreacyjnej dla osób powyżej 60. roku życia co najmniej o 50%, którą określono na podstawie: wywiadów z uczestnikami, analizy oferty dla seniorów dostępnej w Gminie Wieruszów.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

Jak wyjaśnił Burmistrz, pomimo wydatkowania 43 000,00 zł z zaplanowanych 70 000,00 zł, wszystkie zaplanowane zadania zostały zrealizowane, nie zrezygnowano z żadnych zadań. Oszczędności w wydatkowaniu środków osiągnięte na etapie realizacji wynikają z prowadzonych procedur wyboru wykonawców, stosowania racjonalności w wydatkowaniu środków. Burmistrz wyjaśnił, iż Dom Kultury jest odrębną jednostką, finansującą realizację zadań z dotacji podmiotowej lub innych źródeł i z uwagi na brak finansowania ze środków zewnętrznych wyodrębnienie księgowe wydatków nie jest obligatoryjne.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

NIK wskazuje, iż ani w wyjaśnieniach, ani w *Programie* nie przedstawiono wartości bazowych dla zaplanowanych procentowych wzrostów rezultatów realizacji projektu, nie określono wskaźników pomiaru rezultatów. W związku z powyższym brak jest możliwości zweryfikowania czy deklarowany w wyjaśnieniach rezultat został osiągnięty. W związku z powyższymi NIK stwierdziła, iż weryfikacja osiągnięcia zaplanowanych rezultatów realizacji projektu wg systemu pomiaru i monitoringu określonego w *Programie* była niemożliwa.

Dla projektu *Powrót do aktywności* w raporcie z realizacji Programu w roku 2018, wskazano, iż projekt nie został zrealizowany, natomiast w raporcie z realizacji za 2019 wskazano, iż zadanie zostało częściowo zrealizowane przez szereg projektów uzupełniających Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

(Dowód: akta kontroli str. 168-217)

Burmistrz wyjaśnił, iż nie zrealizowano w całości zdania ze względu na brak możliwości pozyskania dodatkowych środków w formie dotacji, wskaźniki rezultatu nie zostały osiągnięte, nie wyodrębniono żadnych projektów budżetowo. Burmistrz wyjaśnił, iż zrealizowane zadania uzupełniające zostały opisane w raporcie: działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i dotyczyły:

- rozwoju infrastruktury dla potrzeb podmiotów integracji społecznej – w MGOPS funkcjonuje Punkt Kuratorski;
- aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy

- w Wieruszowie w celu aktywizacji zawodowej bezrobotnych, dłużników alimentacyjnych (finansowane z budżetu Gminy Wieruszów), organizacja spotkań sąsiedzkich w formie Pikniku oraz Majówki;
- rozwoju usług medyczno-opiekuńczych dla osób zależnych lub niesamodzielnych – usługi opiekuńcze realizowane przez MGOPS oraz partnerstwo w projekcie Centrum Usług Społecznych w Powiecie Wieruszowskim;
 - MGOPS zapewnia zrównoważony dostęp do informacji publicznej poprzez stronę internetową MGOPS dostosowaną do potrzeb również osób niepełnosprawnych, poprzez informowanie mieszkańców w lokalnych mediach, poprzez dostęp do Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej. W sferze bezpieczeństwa podopiecznych we współpracy z KPP, w Wieruszowie realizowany jest nadzór nad miejscami szczególnie zagrożonymi przebywaniem osób bezdomnych.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

Dla projektu *Rewitalizacja centrum Wieruszowa i Marianka Park* w raporcie z realizacji Programu w roku 2018 wskazano, iż w ramach ww. projektu rozpoczęto realizację zadań:

- Przebudowa zaplecza sportowego, wraz z infrastrukturą Gminnego Ośrodka Sportu i Turystyki w Wieruszowie;
- Budowa kompleksu lekkoatletycznego na terenie Gminnego Ośrodka Sportu i Turystyki w Wieruszowie – wariant 400 m certyfikowany;
- Zagospodarowanie przestrzeni "Marianka-Park", stanowiącej miejsce aktywizacji osób niepełnosprawnych;
- Przebudowa przystani kajakowej na rzece Prośnie w Wieruszowie.

Natomiast w raporcie z realizacji Programu za 2019 r. wskazano, iż w ramach projektu *Rewitalizacja centrum Wieruszowa i Marianka Park* kontynuowano ww. zadania oraz że kontynuowano zadanie: *Między Prosną a Niesobem – utworzenie w przestrzeni publicznej miasta Wieruszowa terenu zieleni z bazą edukacyjną*. W 2020 r. w ramach ww. projektu rozpoczęto realizację zadania pn. *Przebudowa dróg gminnych – ulica Kilińskiego, Nadrzeczna, Braci Polaków, Zamkowa, Ciemna, Bużnicza, Getta Wieruszowskiego, Słoneczna*.

(Dowód: akta kontroli str. 168-217)

Burmistrz wyjaśnił, iż „*Rewitalizacja centrum Wieruszowa i Marianka Park*” to projekt rewitalizacyjny obejmujący dużą grupę zadań. Opracowując Program, Gmina dysponowała informacją o możliwościach jego sfinansowania w ramach osi priorytetowej VI, niestety okazało się to niemożliwe z przyczyn niezależnych od Gminy. W sytuacji braku finansowania typowych projektów rewitalizacyjnych ma to znaczenie, ponieważ podzielenie projektu na zadania, pozwala na sukcesywne aplikowanie o środki w ramach kilku czy kilkunastu zadań. Z budżetu Gminy niemożliwa byłaby realizacja projektu rewitalizacyjnego o wartości oszacowanej na 35 000 000,00 zł. W związku z powyższym, trudno mówić tu o projekcie jako całości, koncentrujemy się na jego realizacji poprzez osiągnięcie rezultatów dla poszczególnych zadań.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

Burmistrz wyjaśnił m.in., iż Urząd koncentruje się na realizacji projektu poprzez osiągnięcie rezultatów dla poszczególnych zadań. Nie planowaliśmy dokonywania analizy osiągania wskaźników dla poszczególnych lat, lecz dla poszczególnych zadań. Zatem nie jest możliwe odniesienie się do lat realizacji jednego projektu. Burmistrz wskazał, iż dotychczas zrealizowano następujące zadania:

- Przebudowa zaplecza sportowego, wraz z infrastrukturą Gminnego Ośrodka Sportu i Turystyki w Wieruszowie;

- Budowa kompleksu lekkoatletycznego na terenie Gminnego Ośrodka Sportu i Turystyki w Wieruszowie – wariant 400 m certyfikowany;
- Budowa Otwartych Stref Aktywności;
- Budowa Miasteczka Ruchu Drogowego przy ul. Krasickiego;
- Zagospodarowanie przestrzeni „Marianka-Park”, stanowiącej miejsce aktywizacji osób niepełnosprawnych – bezpośrednim sąsiedztwie Zakładu Aktywizacji Zawodowej.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

W Programie dla ww. projektu nie wyodrębniono/ nie określono poszczególnych zadań, i w konsekwencji nie określono dla tych zadań wskaźników pomiaru osiągniętych rezultatów ich realizacji. W programie określono zaplanowane rezultaty do osiągnięcia w związku z realizacją projektu jako całości, natomiast nie określono wskaźników pomiaru stopnia jego realizacji. Tym samym określenie osiągnięcia zaplanowanych rezultatów realizacji projektu wg systemu pomiaru i monitoringu określonego w *Programie* było niemożliwe.

Ponadto NIK wskazuje, iż wyjaśnienia dotyczące braku obowiązku planowania dokonywania analizy osiągania wskaźników dla poszczególnych lat jest niezgodne z wymogami określonymi w *Programie w którym* w przypadku analizowanego projektu przewidziano obowiązek: monitorowania rezultatów i produktów w cyklu rocznym na podstawie zdefiniowanego katalogu wskaźników dla poszczególnych projektów. W związku brakiem określenia w *Programie*, w ramach ww. projektu, poszczególnych zadań oraz brakiem zgodności w przekazywanych wyjaśnieniach co do zakresu zadań wchodzących w zakres realizacji ww. projektu, nie jest możliwe ustalenie faktycznego zakresu tych zadań.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie opracowano w Programie dla czterech podstawowych projektów rewitalizacyjnych²⁸ wskaźników pomiaru stopnia ich realizacji, co uniemożliwiało dokonanie oceny stopnia zachodzących zmian w obszarze rewitalizacji, zgodnie z przyjętymi założeniami Programu.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Brak opracowania wskaźników Burmistrz wyjaśnił brakiem dofinansowania zewnętrznego na realizację poszczególnych projektów.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

2. W systemie monitoringu przyjętym w *Programie* wskazano m.in., iż do określenia sytuacji wyjściowej w gminie dla planowanych działań rewitalizacyjnych zostanie przygotowany raport z wykorzystaniem danych za 2016 r., którego jednak nie sporządzono. Nie określono natomiast, iż należy dla poszczególnych wskaźników odnoszących się do celów rewitalizacji określić również wartości docelowe.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Burmistrz wyjaśnił, iż uchwała przyjmująca Program została podjęta w listopadzie 2017 r. Program w części diagnostycznej zawierał zatem dane jak najbardziej aktualne, które mogły służyć jako bazowe do celów porównawczych. Odstąpiono zatem od tworzenia raportu za 2016 r., ponieważ takie działanie nie było zasadne. Wskaźniki monitorowania dla obszarów rewitalizacji zostały (dział 8.2) określone na poziomie ogólnym. Określenia

²⁸ Organizowanie społeczności lokalnej w Gminie Wieruszów; Wieruszowski Uniwersytet III wieku; Powrót do aktywności; Rewitalizacja centrum Wieruszowa i Marianka Park.

wartości docelowych wskaźników na etapie formułowania Programu nie nastąpiło, ponieważ każdy z projektów ma indywidualne wskaźniki. Jednocześnie nadmieniał, iż Program i jego zawartość została poprawnie oceniona pod kątem Wytocznych. Urząd Marszałkowski podczas jego oceniania nie kwestionował braku wartości wskaźników.

(Dowód: akta kontroli str..1029-1033)

NIK wskazuje, iż w Programie nie określono wartości początkowych dla wskaźników monitorujących obszar rewitalizacji, podano jedynie ich definicje. W związku z powyższymi NIK ocenia iż przyjęty system monitoringu nie pozwolił na dokonanie oceny zachodzących zmian w obszarze rewitalizacji.

3. Monitoring prowadzono w sposób niezgodny z wymogami określonym w Programie.

(Dowód: akta kontroli str. 34-59)

Burmistrz wyjaśnił, iż dla poszczególnych projektów prowadzono działania monitorujące, które każdorazowo były określane w umowach o dofinansowanie. Każda z umów określała wskaźniki realizacji projektu, a sprawozdania z ich realizacji wskazują na osiągnięcie zakładanych celów poprzez osiągnięcie zakładanego poziomu wskaźników. Monitoring całego programu jest prowadzony poprzez zbieranie i przedstawianie danych zawartych w raportach, opracowywanych corocznie.

(Dowód: akta kontroli str..1029-1033)

NIK wskazuje, iż w raportach sporządzonych przez koordynatora ds. rewitalizacji za 2018 r. i za 2019 r. nie zawarto wskaźników pomiaru stopnia realizacji projektów: *Ekologiczny Wieruszów*, *Wieruszowski Uniwersytet III wieku*, *Powrót do aktywności*, *Rewitalizacja centrum Wieruszowa i Marianka Park* – nie określono ich w Programie. Nie określono wartości wyjściowych dla wskaźników odnoszących się do celów rewitalizacji; nie gromadzono i nie przetwarzano zebranych danych w sposób umożliwiający ujęcie tych danych w powiązaniu z wskaźnikami poszczególnych projektów.

4. Sporządzone raporty z monitoringu zawierały nierzetelne dane:

- w raporcie za 2018 r. wskazano, iż projekt *Organizowanie społeczności lokalnej w Gminie Wieruszów* został zrealizowany, gdy w 2019 r. kontynuowano jego realizację.

Burmistrz wyjaśnił, iż „projekt nie został zakończony, zapis o zakończeniu projektu w raporcie za 2018 r., jest pomyłką, która nie została przez nas zauważona”,

- w raporcie za 2018 r., wskazano, iż projekt *Ekologiczny Wieruszów* został częściowo zrealizowany, a w raporcie za 2019 r. wskazano, iż projekt został zrealizowany częściowo przez szereg projektów uzupełniających.

Burmistrz wyjaśnił, iż projekt „Ekologiczny Wieruszów” nie został zrealizowany. Wskazał, iż Program obowiązuje do 2023 r. i być może jeszcze uda się złożyć wnioski w zakładanym kształcie. Działania w ramach realizacji projektu polegały na określeniu założeń do projektu planowanego w ramach wsparcia WFOŚiGW. Ze względu na ograniczone możliwości finansowe gmina nie podjęła się realizacji projektu w poprzednich latach. Bez dofinansowania jest to niemożliwe.

(Dowód: akta kontroli str. 817-921)

- w raporcie za 2019 r. wskazano, iż kontynuowano zadanie pn. *Między Proszą a Niesobem – utworzenie w przestrzeni publicznej miasta Wieruszowa terenu zieleni z bazą edukacyjną*. Natomiast w raporcie za 2018 r. nie wspomniano, iż rozpoczęto realizację ww. zadania. Burmistrz wyjaśnił,

iż zadanie pn. *Między Prosną a Niesobem* jest elementem zadania Rewitalizacja Centrum Wieruszowa i Marianka Park, które obejmuje również działania na przestrzeni między Prosną a Niesobem. W raporcie za 2018 r. wskazano, iż rozpoczęto realizację zadania Przebudowa przystani kajakowej na rzece Prośnie w Wieruszowie. W 2019 r. kontynuowano zagospodarowanie przestrzeni między Prosną a Niesobem. Nazwa zadania jest podyktowana zakresem programu WFOS, z którego pozyskano na dofinansowanie wobec braku finansowania z RPO WŁ na lata 2016-2020.

(Dowód: akta kontroli str. 168-217, 817-921)

NIK stwierdziła, iż ww. informacje zamieszczone w raportach z realizacji Programu za lata 2018 i 2019 były nierzetelne i wprowadziły w błąd społeczność lokalną o stanie realizacji Programu

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK system monitoringu i ewaluacji przyjęty w *Programie*, prowadzony był przez Gminę w sposób, który nie pozwalał na dokonanie oceny stopnia zachodzących zmian na obszarze rewitalizacji. Ponadto, nie gromadzono kompletnych i pełnych danych, a niektóre informacje zawarte w raportach z monitoringu za 2018 r. i za 2019 r. zostały podane niezgodnie ze stanem faktycznym. W związku z faktem, iż dla części projektów rewitalizacyjnych nie określono wskaźników lub nie monitorowano efektów realizowanych zadań niemożliwym było dokonanie oceny, czy i w jakim zakresie miały one rzeczywisty wpływ na ograniczenie negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji. Przedstawiane przez Burmistrza w wyjaśnieniach, wartości uzyskanych rezultatów realizacji poszczególnych projektów były nierzetelne, ponieważ nie wskazano dla nich wartości bazowych.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Powołanie składu Zespołu konsultacyjnego ds. rewitalizacji oraz określenie zakresu zadań dla tego Zespołu zgodnie z zapisami *Programu*.
2. Prowadzenie partnerstwa i partycypacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym prowadzenie konsultacji społecznych dotyczących realizowanych projektów.
3. Prowadzenie monitoringu zgodnie z systemem określonym w *Programie*, w tym w szczególności określenie wskaźników dla poszczególnych projektów rewitalizacyjnych z określeniem wartości bazowych i docelowych.
4. Sporządzanie raportów z monitoringu *Programu* zawierających pełne i rzetelne dane.
5. Ujmowanie w Wieloletniej Prognozie Finansowej przedsięwzięć wieloletnich realizowanych w ramach *Programu*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 29 stycznia 2021 r.

Kontroler
Ryszard Lewiński
gf. specjalista k. p.

/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektor
Piotr Walczak

/-/

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektor
Piotr Walczak



.....
podpis